

a časopis
haja vsaki
derlek, in se
obi u zalogi
acelo leto po
fr.; za pol
eta po 1 fr.
srebra.

SLOVENSKA

Č B E L A,

berilo za obudo in omiko
slovenskega duha.

Po pošti po-
slan velja za
celo leto 2 fr.
40 kr. za pol
leta 1 fr. 20
kr. sreb. Na-
ročbino pri-
jemlje zalo-
žnik.

Lina 13.

U Celju 27. Sušca

1850.

Obznana.

Slovenska čbela se še ni pridno po slovenskih dolinah ogledala, jo je že tudi nevsmilena osoda zadela, da mora danas slovo vzeti od svojih, še živih sester in bratov, slovenskih časopisov. Premalo številu podpornikov ji ne dopuša uzgubo založnika dalje živeti. Mirno bi ona to svojo ojstro osodo sprejela, ko bi ji ravno enaka osoda njene naj bolje slovenske sestre „Slovenije“ u Ljubljani poslednje ure ne grenila. — Domorodci! s poslednjem svojim izdihom vas „slovenska čbela“ zaroti, da ji „Slovenijo“ živo ohranete; ona je vredna živeti, ona je jedina slovenskih časopisov, ki spričuje, da še dihamo, da je še nekoliko življenja u nami. Slovenci! ne spotikajte se na tim, ako je včasi komu goło resnico povedla, ktera se mu ne dopada. Kdor resnice poslušati ne more, ki jo brat bratu govori, hoče da bi drugi s njim po temi tavalı — da bi še dalje sramotni pečat sužnega plazenja po prahu na sebi nosili. Ne delajte se staromodre, katerim vse novo priskuti, ki samo pretečenost hvalijo, in le za njo živijo. Domišljajte se n prihodnost, kateri se naglo naproti pomičemo.

Pokažite, da konči vaš duh ni u železne spone sužanstva vklenjen. — Ne gledite na to: kdo kaj piše, ampak kaj se piše.

Ne podpirajte tega, ki se resnico govoriti boji, alj sramuje; podpirajte pa vse, kar na čast, slavo in izveličenje slovenskega naroda meri. — Bog in Sloga naj bota vaše geslo. S Bogom.

S obzuanoj nehanja „slovenske čbele“, obzuani podpisani urednik še enkrat vsim p. n. gg. prijemnikom tega lista, da jim je samo u uredniških, ne pa u založnikovih zadevah odgovoren.

J. Drobnič.

Rajska tičica.

(Poslal g. J. J. Ulaga.)

Oj stoji, stoji klošter nov,
Na sredi Gradca nemškiga.

V kloštri menihov sedemnajst,
No osemnajsti je gvardjan bil.

Še m'ena tičca perleti,
Na niskim oknicu posedi.

Začela je s kluncam pikati,
Od raja nebeškiga pevati.

Na to počasi odleti,
Mladga meniha več v kloštri ni.

Oj odpri, odpri, vratar mlad!
De trudne noge počinejo.

Pa kdo si ti? alj kaj si ti?
De tak pozno še v klošter greš?

Oj vratar mlad! sim menih tist,
K'je včeraj za tičcoj 's kloštra šel.

Menihi se vkup zbirajo.
Stare bukve prebirajo.

Preteklo je že tristo lét,
Oj tristo let in osemdeset,
Kar je en menih 's kloštra šel.

Na to mi menih prebledi,
En bel golobček v nebo zleti.

Gori nastavljena pesem katera je po slovenskim znana, me je vpotila njej podobno lepo povestico o menihu in rajski ptici tu napeljati, ki se na Rusovskim pripoveduje.

Neki menih je išel iz samostana smokvá (ŕig) za domače omizje nabirat. Ko pride u sred loga, zasliši naenkrat čudno miho in zatravljivo (bezaubernd) petje. On poslušá in poslušá, da mu serce u reizmernim veselju plava, u katero se vse njegove misli zatopijo. Ko se sopet zdrami se poverne nazaj u samostan. Pa ko nazaj pride, glej čudo veliko! Samostan je bil nov, — izbice druge, — drugi tovarši, kateri so ga začudjeni gledali. Praša jih kako se je za tako malo časa toliko spremenilo? Ali uni ki ga niso poznali ne razumili, ga odpeljajo k arkimandritu (Gvardianu). Arkimandrit ga izprašuje kdo, in od kod da je?

Ko mu menih razloži, kar se je zgodilo, se arkimandrit nekoliko pomisli, ter mu odgovori: Spomnim se, da sem u naših letopisih bral o bratu, ki je iz samostana u log izišel, pa se več iz njega ni povernil; alj od tiste dobe je že jezero let preteklo. Menih se prebledi in zavpije: „Jes sem rajsko tico slišal!“ in ko hoče pripovedati sladost tega petja, se mertav na tla zverne.

O podpori za učence celjskega gimnazija.

Učenci celjskega gimnazija se razveselijo ob lanskega leta podpore, kakoršne bi težko kje drugi deležni postali. Lavantinski milostivi knezoškof prečastni Gospod Anton Martin Slomšek so namreč lansko leto svoje duhovne povabili bili, da bi za vboge, pa pridne učence celjskega gimnazija vsaki po svoji zmožnosti kaj vložili.

Na to povabilo je vsa duhovšina te škofije vкупno 310 fr. srebra zložila, kateri so častnemu gospodu Opatu u Celju izročeni.

Mnogo duhovnikov je ménilo, da bi se iz teh denarjev nekoliko najboljih in najpotrebniših učencov popolno izderžavalo, pa takim željam bi se težko brez zamere zadovoliti moglo, ker bi vsaki darovnik za svojega priporočenca se obnašal; dokler se po sadajnim obračanju imenovanih denarjev vsakimu, ki je potreben in vreden u pravi sili priskoči. Tako se je dozda j za vboge učence

na kuplenje šolskih bukev	63 fl. 29 kr. srebra.
„ bolane „	28 „ 4 „ „
„ stanovninu	3 „ — „ „
„ oblačila in obutelj	13 „ 58 „ „
„ kruh	2 „ 44 „ „
ukupno	111 „ 15 „ „

potrošilo.

Častitemu gospodu J. Grašicu gimnazialnemu učeniku veroslovja ste skerb za take potrebne učence in računovodba imenovanih potroškov izročeni.

Prepričan, da bo častivredna duhovšina tudi za naprej svoje blagodarne roke rada u to lepo in pohvale vredno pomoč vbogim učencem odpirala, menim, da sem misli vsih slovenskih darovnikov zadel, ako rečem, da bi se ta učencem namerjena pomoč za naprej samo tistim vrednim potrebnim udeležovala.

kateri se tudi u nauku slovenskega jezika dobro obnašajo. To opomniti se mi toliko potrebniše dozdeva, ker so više oblasti naučenje slovenskega jezika s opet učencem na voljo spustile.

V domorodnih zadevah.

Gosp. Leopold Kordeš, bivši vrednik nemškiga Ljublj. časopisa, je v ravno tistim časopisu imenitno reč za povzdigo in omiko našiga domačiga jezika sprožil, namreč: de bi se u Ljubljani slovensko glediše (teater) s stanovitnimi igravci ustanovilo, kateri bi včasih, posebno poleti, tudi v druge krajske mesta in tudi na Štajarsko, Goriško, Teržaško itd. igrat šli. Vsi narodi avstrijskiga cesarstva imajo glediša v svojim jeziku, zakaj bi ga Slovenci ne imeli? De je poželjenje po igrah v domačim jeziku že staro, nam kaže „Županova Micka“, Matiček se ženi“, v kterih so imenitni gospodje in gospé, kakor naš slavni Linhart, grof France Hohenwart, Dr. Pilar in več družih že v letu 1792 igrali. Gotovo ni močnejši podpore domorodniga duha in omike jezika, kakor so gledišne igre, — to nam spričuje zgodovina vsih narodov. De pa gledišne igre, ki od te strani velik dobiček narodski omiki prineso, od druge strani ljudstvu ne škodjejo in lepiga zaderžanja ne žalijo, je pa pri gledišnih igrah zvesto na to gledati, de se le take igre igrajo, ki nimajo nič pohujšljiviga v sebi, kar se posebno pri Slovencih ne sme nikoli v nemar pustiti, ker slovenski narod je večidel čistiga in pobožniga duha. De se pa dajo slovenske igre za glediše tako napraviti, de ne žalijo nobenega pošteniga človeka, spričujejo sosebnost tiste igre, ki jih je dosihmal slovensko društvo v Ljubljani igrati dalo.

Ker tudi g. Kordeš to potrebo v svojim nananilu spozná, se sme pričakovati, da bo njegovo povabilo od vsih omikanih rodoljubov z velikim veseljem sprejeto.

Misel je gotovo lepa, prav v domorodnim duhu, — ali izpeljanje ne bo brez težav. Glediše mora dobro biti, če se hoče obderžati, — scer je boljši, da se nič ne začne.

Kdor hoče začetik te naprave podpirati, naj se vdeleži z eno ali več akcij, ena akcija velja 10 gld. Če se 100 akcij speča,*) misli gosp. Kordeš, da bi bila šuma dovelj za začetek. Nam se ta znesek veliko premajhin zdi. Vsaki, ki ima eno ali več akcij, je deležnik gledišnega kapitala. Rodoljub, mislimo, ne bo na dobiček gledal, če se le dobra in stanovitna reč na noge spravi.

Gosp. Kordeš ali gosp. Babnik prejmeta podpise za imenovane akcije; denar se pozneje vloži. — Prav željni smo dalje zvediti, kako se bo ta reč naredila; zvedili bi pa tudi radi na tanjšniši načert (plan) cele naprave. Deležnikov potem gotovo ne bo manjkalo, ne le na Krajskim, temuč tudi v bližnjih slovenskih deželah.

K. Novice.

Kako se lepo bere.

Med lepim, razumnim branjem in pa dolgočasnim kvakanjem je velik razloček. Lepše je godce poslušati, kakor pa žabe reglati. — Samo brati zadosti ni; treba je gladko in prijetno brati znati. —

Ako naše navadne šole po kmetih obišemo in učence brati slišimo, hitro po branju spoznamo, koliko šola velja. Eni kričijo, kakor bi vrabce podili, eni lajajo, kakor bi zajce gonili, eni krožijo enoglas-

*) 80 akcij je neki že spečanih.

no, kakor kolovrat pozimi. Malogde učenci tako lepo in razločno berejo, da bi jih bilo veselje poslušati. Kjer pa znajo učenci prav lepo brati, tam gospod učenic in učenci pohvalo zaslužijo. —

Prav lepo in razumno brati, je treba ločnice prav razločiti, pa tudi glas po vsakem znamenju obrniti. Pri vsaki ločnici pa se manj ali več potilne, glas se povzdigne ali pade. Gospod učenic vam bodejo to reč bolj natanjko razložili. Za branje velja vodilo: Beri ravno tako, kakor se lepo govori. Drugači zavije človek glas, kedar vpraša, drugači, kedar odgovori, drugači kedar se začudi. Nekteri to dobro vedo, pa se sramujejo tako brati. Najši jo krožijo enoglasno, kot kolovrat pozimi. Tako branje je nemarno. Pri takem branju se lahko odremlje, kakor pri kolovratu. Še enkrat tedaj, dobro naj si vsaki zapameti: Beri ravno tako, kakor se (lepo) govori.

(Po Drobtinica 1850.)

Kratkočasnica.

Ni ravno dolgo, kar je bil prišel neki kmet na Ljubljanski kolo d'vor, kjer vozovi železne ceste ostajajo. Vedež lazi kot mačka okrog vrele kaše okoli hlapona, to je mašine, ki vleče s pomočjo sopara na enkrat po 20 in več velikih vozov za saboj. Eden izmed čuvajev to viditi, vpraša kmeta, kaj da bi rad. „Ne zamerite, odgovori, tisto hudobo, ki pravijo, da po železnici vozi.“ — Le pogledajte jo, pravi čuvaj in odpre kotlova vratica. Kar poluka skozi nje črna glava. Kmet telebne straha znak. Pa naglo se sopet pobere in brusi pete. Ne upa se ogledati. Čuvaj pa se mu smeje, da mu hoče trebuh pókniiti. — Služabnik je namreč ravno pepel iz ognišča pod velikem kotlom izmetal. Ko je čuvaj kotlova vratica odperl, se to pometavcu čudno zdi, in pogleda z vmazano glavo skozi nje, kaj mu kdo hoče. Nevedni kmet pa je mislil, da je res rogati, in se tako neizročeno vstrašil. (Vedež.)

Zagledali smo sopeno novo slovensko slovnico, katero je g. Matja Majar spisal in u Ljubljani natisniti dal. Stej 51 strani, in stoji 10 kr. srebra. Kar slovnice in molitvenike zadene, smo hvala Bogu s njimi za več let dobro založeni, pa čitank nam manjka: čitank, katere bi bile p tvorilu nemških sostavljene, u katerih se proza in poezija verstatite. Scer smo u Sloveniji letos brali, da se imamo nadati tak zaklad iz Ljublane dobiti, ako bo visoko miñisterstvo ga u Ljubljani založiti dovolilo. Brez zamere moramo izreči, da bi nam ljubše bilo, ako bi se kaj takega iz zaloge šolskih bukev u Beču pričakati smelo, ker smo prepričani da bi se po takem bukve cenje dobivale.

Složno.

Složno, složno, bratjo mila
 Po Slaviji slavnoj
 Nek nas vodi naša vila
 K zori obečanoj.
 Korak, korak za korakom,
 Slavjan žurno*) za Slovjakom,
 Na bojište za dom mili,
 Ajdmo, ajdmo proti sili,
 Na bojište za dom mili
 Ajdmo, ajdmo do boje.
 Napred, napred, ajd' Slavjane
 Iz duboke tmine,
 Danak nama bëli svane.
 Sva opakost mine.
 Korak, korak za korakom itd.

(Kër se ta pesem pogosto na Slovenskim prepeva, smo jo tukaj namestili.)

*) žurno = urno.